

Nepodpisani se dopisi ne štampaju. Pripremljena se pisma štampaju po 5 ar. svaki redak. Oglasi od 8 redaka stoje 60 n. za svaki redak više 5 n.; ili u slučaju opetovanja u pogodbe sa upravom. Norci se šalju poštarskom naputnicom (as-segno postale) na administraciju "Naše Sloge". Ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti.

Komu list nedodje na vrijeme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pisanu, za koje se ne plaća poštarine, ako se izvana napiše: "Reklamacija".

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

Slugom rastu malo stvari, a nesloga sve pokrvari. Nar. pol.

Izlazi svakog četvrtka na svjetlo.

Dopisi se nevrtaču ako se neštampaju.

Nobilijevani listovi se neprimaju. Prodajna se poštarnom stoji 5 for., za seljake 2 for. na godinu. Razmjerno for. 2 1/2 i 1 za pol-godine. Izvan carine više poštarnina.

Na malo jedan broj 6 novč.

Uredništvo i administracija nalaze se u Via Farneto br. 14.

Novi porezni zakoni.

(Konač.)

Još je jedna ljuta vrst poreza, koja se zove prometni porez ili taksa od pokojnih. To je težka rana za narod, i svi ju čute, pak je vlada i obetala, da će ju preurediti koliko prije. I doista pravo bi bilo, jer nije kršćanski zakon, da te stišću za taksu, netom si zakopao miloga oca, izgubio dobrogu gospodarara, trošio za ljekarje i koji kusac mesa, za zronove i pogreb.

Naši zastupnici i oni od ostalih naroda, koji zastupaju seljački stališ, živo se zauzimaju, da bi se taj zakon čim prije promijenio. Dakako, da takse od pokojnih neće posvama pasti, nego možda pri saavim malih kmetičin; ali gledat će se urediti, da budu manje, i da budu samo od čistoga imetka, da bude odtegnut svaki dug, koji u istinu postoji, a sada nije tako.

Neprevodne su te posmrtno pristojbe još radi ovog razloga, što jih seljak mora platiti do zadnjega novčića, jer što ima, ima na smenu, pak mu se sve vidi, a gospodska čeljad mnogokrat ide u činuju blagajnu, dok je još čača živ, pak raznesu gotovinu i obligacije, nešto mama, nešto sinovi, nešto kćeri, a posmrtna pristojbu plate samo od palače, jer ju nemogu sakriti.

Je li tako? Jest! Hoćete li sada vjerovati, da Vas hrvatska stranka pravo razsvjetljuje ili ne? Koji vjernjete, nedajte se više pod tuji labor, potrpite još i biti će bolje, jer mora biti, jer su svi narodi progledali. A koji nevjernjete, u slast Vam ono par tudjih bigula. Našao se je Juda, koj je i svoga Boga prodao; ali je proklet od svih koljena, na koje je dosada sunce svjetilo, i na koje će svietiti od sada do sklončanja svijeta!

Čujte sada u kratko, kako vlada misli preurediti poreza, kakovu to dakle reformu predlaže u novoj zakonskoj osnovi.

Tu se nemože poći na potanko nabranjanje, jer bi se izgubilo nit, pak za ualica ne biste znali poglavitih stvari. A te poglavite točke jesu ovo:

1. Zemljarina i kućarina ostaje kao do sada, ali biti će nešto snižena, kako će se kasnije protumačiti.
2. Obrtarnu pobirati će se također, nego će se izračunavati drugačije, i to ovako: Plaćati će prema tonu koliko se obradnje, da ti obrt nosi pošto si ostiatio sve troškove, koje od njega imaš. Ako bude izašlo, da ti nosi 90 forinti, platiš čes 1 for. 50 n., ako ti nosi 100 for., platiš čes 2 for., i tako sve po malo napred.

Ako ti nosi 300 forinti, platiš čes 10; ako ti nosi 1000 forinti, platiš čes 80, pak onda za svakih 200 for. čistog prihoda dalje, platiš čes 10 više; nu to je već za veliku gospodn trgovce i fabrikante.

Tko će izračunavati koliko ti obrt nosi? To neće više izračunavati sam inspektor porezni gledajuć u skrižaljku staroga zakona, nego će biti u svakom kotarn komisije ili povjerenstva i polovicu će jih izabrati onaj narod, koj se bavi obrtom, a polovicu vlada; on će imenovati također predsjednika.

Od svih obrtnika biti će četiri razreda, koji će se zvati porezne družbe.

U četvrtu poreznu družbu pasti će oni, što plaćaju do 30 forinti obrtarnine; u treću oni, što plaćaju više od 30 ali ne preko 150 forinti; u drugu oni, što plaćaju preko 150 do 1000 forinti, a u prvu oni, što plaćaju preko 1000 forinti.

Ona povjerenstva ili komisije izabirati će se po poreznih družbah, svaka porezna družba imati će svoje povjerenstvo.

Polag toga, kako jedan obrtnik radi sam, ili sa malo, ili sa mnogo ljudi, ili na silu od paragona ili vede, pak polag toga, kakve su mu prilike za kupovanje prirodna i za prodaju obrtarnine, povjerenstvo će proradunati, koliko mu taj obrt od prilike nosi čistoga, a prema tomu avrstiti ga pod toliko i toliko obrtarnine.

Taj izkaz biti će svake godine na dobu izložen, i svakomu, tko je pod obrtarninu, slobodan uvid i slobodna pritužba. Sve liepo dok Vam nebudemo nešto drugo protumačili!

Za cijelo pokrajine biti će pokrajinska povjerenstva, koja budu imenovana polovicom od ministra financija, a polovicom izabrana od sabora onako, kako se izabiraju u saboru zemaljski prisjednici ili sasori.

Za cijelu državu biti će državno povjerenstvo za obrtarninu, koje će se zvati kontingentno povjerenstvo. Predsjednik mu je ministar financija, i ima 16 članova, od kojih 8 imenuje ministar, a drugih 8 sva pokrajinska povjerenstva, ali buduće je više od 8 pokrajina, zato na svaku neće pasti po jedan član, nego će za Trst, Goricku, Istru i cijelu Dalmaciju biti samo jedan član u državnom kontingentnom povjerenstvu.

3. Porez na rente, to jest ni od zemlje, ni od kuća, ni od obrta, ni od plaća, nego od svih drugih stvari, koje ti daju neki stalni dohodak od kapitala, dakle poglavito interesi od budi kakove tražbine, korist od novca uloženog u štedionice, javnih državnih i drugih združnicah itd.

To Vas manje zanima; dosta je dakle znati, da će se od tih nekih dohodaka plaćati 2, od drugih 5, od drugih opet 10 po sto. Na daleko bi vodilo razlagati zašto ta razlika. — Mnogi, koji će pasti pod tu vrst poreza, plaćali su ga i dosad imenom dohodarinu.

4. Osobna dohodarina i porez na plaće. Svaki, koj ima preko 600 forinti čistoga dobitka na godinu, imati će plaćati dohodarinu. Dakle i bolji seljak, koj bi, recimo imao dobru kmetštinu pak krčmu, pak mala još kakovu trgovinu, i da se računa, da mu je to sva donesto čistog dobitka preko 600 forinti, plaćati će dohodarinu, i to povrh zemljarine za kmetštinu, povrh kućarine za kuću i povrh obrtarnine za dućan (štacun, butigu) itd.

Valja reći pravo, nije odmjerenje previsoko, jer od preko 600 do 625 for. čistoga dohodaka, nosi sumo 3 for. 60 novčića dohodarinu.

Plaćaici, koji neimaju više od 3200 for. plaće na godinu, padati će samo pod dohodarinu (razumije se, ako neimaju zemljišta i kuća, od kojih bi svakako morali plaćati još one posebne poreze). A kad plaća prestigne 3200 forinti godišnjih, onda će plaćati, povrh dohodarine još porez na plaću, ali taj je malen, to jest od 3200 do 4000 forintih samo četiri desetine od sto, to kao da rečeš 40 n. od 100 forintih.

Zlo je da bi po tom novom zakonu sila ljudi bila oproštena od poreza, a taman mnogi takovi, koji bi ga lahko plaćali na svoje čiste dohodoke.

Eto kad smo razložili, kako bi to imalo biti uređeno po novih zakonih, da vidimo što obćeaje država od te novosti.

Država, to je vlada, kaže ovako: Zemljarina treba, da mi se plaća kao i do sada. Obrtarnu nesmišim dobiti manje, nego li do sada, pyreda će se na drugi način izračunavati. Od onoga, što mi bude u blagajnu došlo više, najprije će odbiti troškove, koji će biti za to novo upravljanje, a izmisliti će jedan milijun i čeststo tisuća forinti. Onda od daljnega pretička liči sviška, popustiti ću na zemljarni 10 do 15 po sto, na kućarni do 10 po sto, na obrtarni do 25%. Onda od onoga što bude još pretička, dati ću svim pokrajinama skupa do 3 milijuna na godinu, i to u pokrajinska blagajne, ili provincialne kase. Tako od prilike ima poći račun kroz budućih 12 godina. Ali pokrajinum ili provincijam dati ću ona 3 milijuna pomoći, samo ako u svojim saborih učine zakon, da na novu dohodarinu (i na porez od plaća) nesmiše biti nikakova nameta ni pokrajinskoga, ni kotarskoga (kod nas za ceste), ni obćinskoga.

Tako kaže državna vlada! Tko je kadar svojom glavom misliti dalje, odmah bi mogao pogoditi, ili neće biti bolji od dosadašnjih, ili neće biti bolji, i uziknuti će: neka bi bio zakon nov, samo da nebudu plaćala nova.

I mi kažemo tako. I ako rečemo tako, nisamo to izisali iz prsta, nego pomno proučavajuć poviest i vladinu osnovu novoga zakona, a to je cijela knjizina, koja zaprema preko 800 strana, pisana jezikom njenačkim težkim, jer neima svaki narod Božjega dara, da bi mogao svoj jezik pisati ovako lahko, kako mi svojemu narodu pišemo hrvatski, bistro, razumljivo.

Prije nego li se damo prosudjivati pojedina zla strane tih novih zakona, treba da ovo nešto spomenemo:

Kadgod su se u Austriji davali novi zakoni porezni, uvijek se je govorilo: to je zato, da breme bude pravednije razdijeljeno. A kada tamo, toga pravednoga razdijeljenja nije se toliko očutilo, i meni nije ništa od toga, da moj sujed od sada plaća nešto, čega nije plaćao, kad i ja moram da plaćam svejedno, možda još više.

Drugo što imamo opaziti već sada, jest to, da nam se onaj račun vladin, da će od većega prihoda dohodarine sniziti za toliko i toliko druge poreze, čli kao i ona oporuka ili testament onoga dobitičine seljaka, koj ju puštao tomu sinu stotine, onomu stotine, onomu volove, onoj kćeri tolike skrinje, pak ove i tako dalje, a najkasnije su ga pitali svjedoci: Kume, hoće li pak biti toliko toga u vašoj baštini? I onda se je osvjestio, počeoš rukom za uho, i zavapio: To i meni ide po glavi! Tako nekako bi i mi morali vladu upitati: A hoće li pak biti toga pretička, toga sviška od dohodarine toliko, da ćeš moći i popuštati na porezu od zemlje i od kuće, i od obrta, i još da ćeš toliko moći dati pokrajinarim za njihove potrebe? — Mi se bojimo, da toga ne bude toliko, a to za to ne, jer dohodarinu imaju plaćati oni deblji, a oni se znaju svakako uvijati i dokazivati, kako fabrike nenose ništa, kako je velika trgovina propala itd.

Drugi put, ako Bog daće, pobrati ćemo potanje razloge o tih novih zakonih, i naraviti u kratko što su govorili razni zastupnici protiv njim, a u čem su jih drugi hvalili. Sada već možemo reći, da je od naših zastupnika govorio protiv tog osnovi g. dr. M. Laginja, s protestom u ime hrvatskoga naroda, koj ima pravo sam sebi sa svojim kraljem krojiti zakone.

Ali moramo i to spomenuti, da je velika većina Niemaca i Poljaka za te nove zakone, i njihovih će glasovi prevladati, jer su mnogobrojni. Ipak je još ufanja, da će se barem neke pojedine ustanove promijeniti na bolje, kako bi izašlo pravednije za ona, kojima je na ovom svietu sreća podiela manje, nego li drugim. Na o tom drugi put.

Obćinski izbori na Voloskom.

(Konač.)

Saveznici obiju stranaka.

Hrvatskoj, domaćoj stranci pridružili su se jednakrva braća Slovenci, i čast njim, i neki Poljaci, Česi, Niemci.

Talijanaškoj stranci, koju i tako vode naseljenici i tuđinci, najviše Niemci, pridružili su se u prvom redu podćinjenici društva južne željeznice ili Südbahna.

To društvo je francezko a ne njemačko, i to nek dobro pamte svi, koji cine kapital s tim druztvom za objentni prostotu. Pokojni glavni ravnatelj Schüller bio je Francez dušom i tjelom. Njemu ide najveća zasluga za ono, što je Opatija danas. On ju je njegovao kao zjenicu svoga oka u zadnjih godina svoga života, sve dok nije izpustio svoju plemenitu dušu. On je znao, da je vladajući zivalj u Opatiji hrvatski, i želio je, da se s tim življen, domaćim, bude u najboljih odnosih, da se s njim zajedno pospjesuje napredak Opatije. Znamo dobro kako se je on radovao, kad je saznao, da su junaci Hrvati opatijski i voloski i okolišni primili svoga uzvišenoga Vladara kad je prošle godine prvi put posjetio Opatiju, da posjeti visokoga gosta, njemačkoga cara, koj se je isto tako povoljno izrazio o junackih Hrvatih.

Nego reka gospoda, koja su u Opatiji u službi južne željeznice, bili su i jesu drugoga mnjenja. Oni su se već kod posljednjih izbora bili združili s ne domaćom, s talijanaškom strankom.

Kad je glavni ravnateljstvo za to saznalo, ukorilo jih je, imenito ravnatelja, koj je bio do posljednjega hipa s Hrvatima, a onda u posljednjem hipu okrenuo kabanom, i združio se sa talijanaškom strankom.

Schüller je umro, pak su nekoji valjda mislili, da je s njim umrla kod glavnoga ravnateljstva i prijazan za Hrvate. Talijanaškoj stranci dalo se je prostorie Q u r n e r a na razpolaganje za "istarski bal'dne 17. febrara, što nebiše drugo, nego sredstvo agitacije u prilog talijanaškoj stranci, i kod koje su igrala nekoja gospoda glavnu ulogu.

Desetak dana iza toga, tik pred izbore, dalo se je razglajati, da se Südbahn neće mješati u izbore. Kad je došlo do izbora, vidilo se je, da su Südbahnovci za talijanaše, tako rekuć svi kao jedan. Par njim se je doista reklo, da nemoraju glasovati. O nekih pak znamo, da su se tužili, da se na nje pritisak čini sa strane Südbahna; o drugih, da njim se je reklo, da glasuju za talijanaše. Glasovali su skoro svi za nje, za hrvatsku domaću stranku n i j e d a n.

Mnogi nisu si znali tumačiti toga. Dne 28. febrara proiše glas, da se Südbahn neće mješati; dne 4. i 5. marča činjenica, da Südbahnovci rade i glasuju za talijanaše. Hrvatska stranka je zalvalna onim, koji su digli Opatiju. Ona poštuje inostrance, koji u nju dolaze. Ona će rado uvijek sve podneti, što bi njim moglo učiniti negodnijim boravak u Opatiji, kaošto su mnogi njezini prišaste to već do sad pokazali. Ona bijaše pripravna i na to, da budu primjereno zastapani u obćinskoj upravi. Ona neće, da doseljenici zavladaju u obćini, al je voljna dati prilike ravnateljstvu južne željeznice, da imade svojih zagovornika u obćinskom zastupstvu.

U dogovore s ljudmi, koji su ju prevarili godine 1893. nije se marila dati, jer bi mogla bila opet biti prevarena, a oni se sami nisu ni približili pače radili su proti. Domaća hrvatska stranka je preveć ponosita, nego da bi se ikomu klanjala. Pripravljala se je na borbu proti Talijanašem i njihovim saveznicom i pobohjedila je sjajno, i pokazala prijateljem i neprijateljem, da se bez nje neda u Volosko-Opatijskoj obćini vladati.

Varke.

Jedna od glavnih, ako ne glavna varka Talijanaša i njihovih saveznika bijaše to, što su se nazvali "istarski partiti". O tom negubimo već rieči. Rekli smo svoja. Samo slepci mogu se dati tim voditi za nos.

Drugi glavni način, kojim se varalo jest taj, da se je najnižim razredom pučanstva govorilo, da će, ako hrvatska stranka pobjeđi, obćina pasti pod Hrvatsku, pak da će morati plaćati poreze i od mačke, i od kokoše, i čak od žene, da će i za ženu morati nositi svakoga mjeseca forintu u porezni ured. To je način, kojim se vojuje kod našega naroda preko Učke već desetak godina. Bilo je siromašnih duhom, koji su se davali početkom prevariti. Sad su već jako retniki. U svih obćinah, gdje su naši pobjedili, ili se plaća manje poreza, a svakako i što se plaća, upotrebljenje se za dobro obćine, za njezin napredak, a nerazteplje se njezinoga imanja koje kako

O pitanju sjedinjenja svih zemalja, u kojih se hrvatski govori, neće odlučiti obćinsko zastupstvo volosko. Kako i koliko bi se plaćalo i un što bi se plaćala trošila, o tom bi odlučili svi Hrvati skupa, i sami, bez tuđnjeg uticaja. Da bi gledali

Naputak za predstojeće izbore.

Na drugom mjestu donosimo službeno objavu c. kr. namjesništva u Trstu, kojem su razpisani izbori zastupnika za istarski sabor. Dne 16. maja izabrati će se 12 izvanjskih ili kmetijskih zastupnika; dne 21. maja 11 zastupnika za istarske gradove i dva za trgovačku komoru, a dne 24. maja 5 zastupnika veleposjedja.

Za nas je najvažniji izbor zastupnika izvanjskih ili kmetijskih obćina, jer te bira većinom naš puk. Izvanjska zastupnika biraju kako je poznato izbornici ili fiducijari.

Evo o tomu nekoliko podneka, kako se postupa kod izbora izbornika ili fiducijara, odlično kako izabiraju kmetovi? Ovakvo: Svi oni stanovnici jednoga kapitalata, koji se ne broje u građana, izabiraju po 2 zastupnika, i to ne ravno svaki za se, nego po fiducijarima. To će reći: najprije se pozovu na svako gospodarstvo ili podstararu svi oni obćinari, koji jesu ili bi imali pravo biti upisani u listinah obćinskoga izbora u prvom i drugom tjelu.

Pak se utini račun koliko naroda žive pod onim gospodarstvom po zadnjem popisu puka. Onda oni, koji su došli na gospodarstvo na odlučeni dan izabirati, imenuju toliko fiducijara, koliko puti 500 dušah ima ona čista obćina. Na primjer, ako obćina ima 2000 dušah, bit će izabrano 4 fiducijara. Ako ostane nepunih 500 ili ipak više od 250 porih toliko puti petsto, onda se izabira jedan fiducijar više, ako ostane ulomak manji od 250, onda se taj broj neručma.

Za sada opominjemo svakoga i svagdje, da pazi, da izborne listine budu sastavljene u red, to jest, da od naše strane ne bude izpušten nitko, koj ima pravo glasa, i da bude tačno napisan, a da od protivne strane bude izbrisan svaki, koji neima pravo glasa, i da ne bude u drugom tjelu, ako recimo, ima pravo biti tek u trećem.

Upozorjemo na to osobito, jer su listine temelj svakoga daljnega posla izbornoga.

Glavni je posao, da svaki pazi na izborne listine, jer su one temelj svemu daljnjemu poslu.

Ali to se ima ovako razumjeti: Listine se ne čine posve na novo, nego se imaju uzeti za temelj one od posljednjih izbornih obćinskih, i te se imaju popraviti.

To je dužnost obćinskoga poglavara, a potvrditi, da je dobro učinjeno, ima kapitanat.

Glavarstvo neima na novo poč gledati svakoga po redu koliko plaća, je li još živ ili ne, i tako dalje.

Ali je glavarstvo dužnost popraviti one upise, za koje zna, da su krivi i popuniti listine onimi imeni, koja su možda kod zadnjega obćinskoga izbora bila izpuštena i onimi ljudji, koji sada moraju imati pravo glasa, jer im po zakonu pripada.

Na primjer: Glavarstvo zna, da se je gospodar kućnog broja 15 zovao Ivan, a ne Josip. To se mora popraviti. Glavarstvo zna, da je Marko umro, a da je njegov nasljednik Juraj. Tu se mora brisati Marka, a zapisati Juraj. Glavarstvo zna, da je otišao sudac taj, a došao taj i taj. Prvoga valja brisati, drugoga upisati.

Glavarstvo zna, da Petar plaća možda i 20 forintah poreza, a ispušten je iz listine. Toga valja unesti.

Svaki pojedinac ima pravo umoliti obćinskoga poglavara, da mu pokaže posljednju listinu obćinskih zbora, pak ako mu je što krivo, kako gore rekosmo, neka pita popravak, i ako mu obćina i kapitanat odbiju taj popravak, neka učini krađi r-ukurs na c. kr. namjesništvo u Trst; ako nekorišti tu, onda goniti napred do ministarstva unutarnjih posala u Beču; ako ne koristi ni tu, onda goniti na vrhovni upravni sud u Beču. Makar da se izbori svejedno obave, neškodi takova pritužba.

Ako imaš pravo glasa u više obćinah, imaš ujedno i pravo biti upisan u svih tih obćinah, samo nesmiješ glasovati za sabor nego u jednoj. Zato te kapitanati nesmiju brisati iz svih drugih, a ostaviti samo u jednoj listini, nego imaju pri tvojem imenu zabilježiti, da neglasuješ za sabor, recimo tamo u Labingu, nego glasuješ u Puli, gdje stanuješ.

Zenska glava, ako i plaća poreza i ako ima pravo birati po prokuri u obćinskih izborih, nemože glasovati za sabor.

Panomoci za saborske izbore nevaljaju nego među velikimi posjednicima.

Dakle, ako ste dva brata zajedno u izbornih listinah za jedno plaćilo, ili tri vlastnika skupa plaćate od jedne kuće, vi morate svi ili barem većina vas doći na izbor i očitovati: naša skupna firma glasnje tako i tako. Panomoci ne bi valjali.

Da se namučite u računu o broju fiducijara, valja držati u pameti, da se broj puka čine mjestne obćine računja po odbitku svih onih, koji žive u gradskom komunu.

Dalje u prilogu.

korist zemlja, to je naravski, kako je naravski, da članovi jedne obitelji ili družine gledaju, da bude svim pravo i koliko je moguće bolje.

Nego značajno je, da je jedan dio Hrvata kroz stoljetja morao biti sav obuzan i svjek pripravan, da obrani sebe i svoga kralja, i sve narode, koji su pod Njega spadali, i da se to sada rabi proti Hrvatim od njegovih protivnika, među kojima ima i mnogo javnih službenika. Sad su i oni Hrvati, i drugi po drugih zemljah, i svi narodi monarhije Habsburga pod jednim vojničkim zakonom. Svi, koji su za to, moraju u vojsku, bili oni u hrvatskih i slovenskih, u čeških, u poljskih, u njemačkih, u ugarskih zemljah.

Na prosto je ladorija, kojom mogu varalice varati samo bedake, o placilih na kokoše, mačke, čak i žene. A proti ladoriji uzalud se bore i najveći mndraci. Pametni ljudi, i koji svojom glavom misle, nedaju se tim slepitati.

Našim ladjarom ili barkariolom* govorilo se je, osim rečenoga, da neće moći voziti inostranaca, ako glasuju za hrvatsku stranku. Poštenu gostovu u Opatiji ne pačaju se nit u politiku nit u upravu obćine. Oni su zadovoljni, ako imaju sve, što u Opatiji mogu dobiti. Talijana ili talijanaša je među njimi malo. Drugi su što Niemci, što Česi, što Poljaci, što Rusi, i oni se daju voziti od svakoga ladjara, koji jih dobro vozi. Ladjar daje ladju i svoje ruke, oni njemu novac za jedno i za drugo. Jedan drugomu neostaje ništa dužan.

Rečenimi i sličnimi varkami radili su talijanaši i njihovi saveznici. Varalicam i lažitorbam nesmie se vjerovati; a valja se jih i čuvati, jer imaju često staklih i medenih riječi, u kojih imade najviše puta otrova. Nudjalo i davalo se je i novca, i priredjivalo pjanke. Pošten čovjek ne daje se podkupiti, niti on prodaje svojih prava za zdjelu leće ili litru vina.

Dani izbora.

Već smo rekli, da je danom 2. oktobra 1894. bio imenovan barun Reinlein za to, da provede izbore. Što je on radio punih 5 mjeseci, to zna Bog. Izborne listine, kako bijahu sastavljene, tako i bijahu izložene, a komisija za reklame obavila je svoj posao već negdje polovicom decembra 1894. Izborna se ipak razpisalo nije i nije. S toga bijaše posve opravdan javni upit 12. februara 1895. nekih izbornika Voloskog Opatijskih, gdje su pitali, koji je uzrok zavlačivanju s izbori. Bili su doista uloženi neki utoci, al jedan bijaše rješem tim, što je namjesništvo bilo razpustilo izborni odbor izabran od zastupstva; a drugom neima ni malo nješta, pošto se je sa obćinskim načelnikom imalo i preveć strpljenja kroz dvie godine i pošto je čjenjenica, da mu se je uzelo provedenje izbora u zakonu i preveć osnovana.

Konačno se je izbore ipak razpisalo, i ustanovilo za nje 4 dana. Za treće tjelo dva dana, dne 4. i 5. marča pred i po podne, za drugo tjelo dne 6. marča do podne dvie ure, za prvo tjelo dne 7. marča 2 ure prije podne, i 1 ura poslie podne.

Koliko su se više približavali dani izbora, toliko bijaše veće zanimanje za nje s obijah strana.

Dne 4. marča, već za rana u jutro počela su juriti kočije izmed Opatije i Voloskoga, i jurile su toga i sliedećega dana neprestano, uza sav snieg, koji je sipao kao malo kada. Nije se ni oćutilo, a snieg pada ili da se gazi. Hodilo se kao po najvećih parketih. Listine izbornika bili su si prepisali pristae jedne i druge stranke, da mogu pak stalnostju računati koliko jih koja stranka ima. Kako se je radilo, vidi se n. pr. s toga, da je jedan spoznajnik, naš, dao punomoć u Chicagu u Americi; da je jedan drugi u torak o podne došao iz Amerike, pak već po podne glasovao. Za svakoga su znali, koj je glasovao, i koj je još imao glasovati. Za domaću su većinom znali, kako će koji glasovati. Samo za naseljenike bilo se je u dvojbi. Željno se je takodjer oćekivalo, što će podčinjenici južne željeznice: hoće li se uzdržati, ili će glasovati kako i posljednji put za talijanaše. Skoro se je uvjerilo, da će glasovati — za talijanaše. I uza svu njihovu pomoć nisu talijanaši imali vetike nade u pobjedu.

Do objeda ponedjeljak bilo je kakvih 15 naših glasova više. Poslie podne toga dana doćekli su i pretekli talijanaši naše. Najviše glasova dobili su od ladjara iz Opatije i Škrbića, koje su već prije svakojako nagovarali, i s kojimi su se dan prije u krcimi sastali. Talijanaši, imajući prvi dan 6 glasova većine, stavili su već tako rekud pobjedu u prošorijah hotela Štefa nija. Za nekoga, koji je već bio zatvoren radi kupovanja glasova, vele, da

je i te večeri mnogo trošio, i da ga moradu izbore kakvu tisuću stotati. Naši nisu zdvojili. Voloski ladjari kao nit drugi Vološćaci nisu se dali zavaravati. Sva obala, sve skoro, što je pod cestom, bilo je za hrvatsku stranku. Volosko se je obćenito oćretelo tadnjinstva. Ono hoće, da bude svoje na svojem.

Drugoga dana bilo je još više potkanja. Prije objeda doćekli su naši protivnika i pretekli, al samo za jedan glas. Poslie podne se je skoro vidilo, da je pobjeda naša. Naši glasovi su rasli. Talijanaši bili su se izerpili, doćim su jih naši još za zadnje imali. Već oko četvrtice bili su talijanaši pokunjeni. Dovelu su i slipeca, htjeli su donesti i posve bolestnoga, htjeli su na silu i varkom dovesti i nekih drugih, al nije ništa koristilo. Po jednoga, koj se je oćalio od doma, da ne bude napastovan, poslali su košiju, i lagali mu, da je jako pozlilo njegovoj ženi i djetetu, te ga htjeli na silu izgrnuti od drugomu i odvesti k izboru; al ga je braćo drug mu i on nije hotio ići. Kako su bili dosadni vidi se iz toga, da se je jedan morao dati zatvoriti u svoju sobu, da mu već nedosadjuju. Jednoga da su zatvorili u jednoj kući, da nemože dati glasa.

Uspjeh bio je sliedeći: 143 za naše, 127 za Talijanaše. Samo dr. Minach od protivnih dobio je jedan glas više, a jedan naš jedan glas manje.

Talijanaši i njihovi zavezni glasovali su bielo-ervenim listicem. Njihovi kandidati bijahu: Jerolim Dr. Minach, Poachich Nadal Anton, Sichich Jakov, Raicich Kalisto, Bianchini Luigi, Raicich Augustin. Zamjenici Poachich Feliks, Jazizma Jakov, Justi Santo. Među kandidati-zastupnici su glavni oni, koji su sačinjavali jedro talijanaške stranke u prvanjem zastupstvu, načelnik, za koga su i njemačke novine pisale, da već nije za to, i savjetnici; a k njim se je dodalo jednoga doseljenika. Hrvati i njihovi zavezni glasovali su bielim listići. Njihovi kandidati i izabrani zastupnici su ovi: Jurković Anton, Fiamin Benedikt, Andrija Dr. Stanger, Tomašić Ivan, Tomić Viktor, Varljen Ivan. Zamjenici: Alešovec Ivan, Justi Pavao, Pošćić Anton.

Skoro svi podredjenici Südbahna glasovali su za talijanaše. Njim se je pridružilo i nekoliko ljecnika, i raznih Niemaca. Palo je među ostalimi u oći, da je za talijanašku stranku dala glas i stanarica baruna Reinleina, i tast Dra. pl. Manassa, obojica c. kr. pol. komisara. I nad tolikim raznorodnimi izbornici, složnimi u protimbi Hrvatim, ovi su slavili pobjedu.

Jedan je bio glas, da takove borbe izborne još nebijae. U trećem tjelu bila je s toga takova borba, jer je to tjelo imalo oćinčiti, koja stranka će imati većinu u zastupstvu, pošto se je skoro stalno držalo, da će u drugom pobjediti Talijanaši a u prvom Hrvati.

Znateljno bilo se je na talijanaške kandidate u drugom tjelu, pošto su u III. tjelu sastale su se mnogobrojne čete naših, da pobjedu proslave, koli na Voloskom toli u Opatiji. Bez ikakvih poziva napunile su se prostorije kavane Zajčeve mužikimi i ženskim. da zajedno proslave pobjedu, doćim su već prije i mužki i ženske, pješice i na vozovih prolazili po Voloskom i po Opatiji. I izmedju Voloskoga i Opatije i veselo pjevali, klicali i mahali mimohodćim ili nalazećim se na prozorih ili pred kućami. Poslie izbora u prvom tjelu bilo je veselje još veće, ako se i nije jako kazalo. Naši njeki su naima preporučili, da se preveć nećidie. Za to pak su prozori i shodi pa Voloskom bili okrašeni našimi gospodjiami i gospodjicami, koje su pozdravljale prolazeće rubci i uzklici. A tako bilo je i putem u Opatiju. Najljepše je označeno veselje ovim događajem. Neki starac, staninom Talijan, al prilagodivši se domaćemu pučanstvu. klenkno je, pošto je doznao za uspjeh u III. tjelu, u snieg i uzklizkno: *Heala Bogu, koj nas je izbio iz sužanjstva i ureo u obćenu zemlju!* A mnoge si čuo reći, da se je obćina izbavila iz više od trideset-godišnjega tudjega sužanjstva.

Sa Vološćaci i Opatijci raduju se i njihovih susjedi, na jednoj strani Lovranci na drugoj Kastavci kao i Vepričanai, koji jedni i drugi i treći su želiti svaki dan biti obavješteni o tečaju izbora. I doćim je telegram prijivio pobjedu u dalnje strane, pribio ju je telefon u Lovran i u Matulje, oćkud se je vjest odmah razširila po celoj Kastavćini, i u Kastvu, gdje se je pucalo i razsvjetlilo u znak, da se i oni raduju nad pobjedom milih susjeda.

Radujemo se i mi iz svega srca i kličemo najodševljenije: *Živio Vološćaci i Opatijci, sviestni Hrvati i njihove družice pomoćnice!*

čunalo se se sa svimi eventualnostmi, tim više, što se je ona ura, opriedieljena za izbor poslie podne, gdje se je mogao izbor posve lahko obaviti u jutro, činila nepojmljivom, i bilo pripravno za sve slućajave.

Do podne glasovalo je 26 izbornika za predloženičke hrvatske stranke, 6 za predloženičke talijanaške stranke. Nije došlo nit svećenika, nit oćitelja nit činovnika. Još se je prezalo. Što je naših, bilo je pripravno do posljednjega hipa da glasuju, ako glasuju c. kr. činovnici Talijani ili njim prijazni. Nije došao ni jedan. Još su po podne glasovala dva pomorska kapetana, jedan za talijanaše, drugi za naše. Taj naš bio je čestiti Ivan Varljen, koj je u ovoj zadnjoj izbornoj perioći uvidio, da se nemože već jadrati s talijanaši. I njim je izbor svršio. točno o 4 uri. Izabrani bijahu gg. *Ježica Vice, Jurković Jakov, Fiamin Ivan, Šimunić Anton, Stanger Inocent, Vladošćić Samuel, Zamjenici: Rajčić Benedikt, Jurković Pavao, Tomašić Marjan.*

Kandidati protivne stranke bijahu: *Perčić Kazimir, Poachich Karlo, Grisillo Edward, Mavrić Frane i Bošnjak Frane,* te gostionićar *Höllermann,* koga su valja bez njezivega znanja metnuli, jer on nije nit glasovao. Karla Pošćehica mnogi naši, njegovi osobni prijatelji, žalili su. Već posljednji put stavila ga je njegova stranka u tjelu, gdje se je znalo, da neće biti izabran, a tako i sada.

I tako je došlo, da nebijae izabran u zastupstvo nit jedan član većine prv-njega obćinskoga zastupstva, doćim su hrvatski došli svi, i bili pojačani sa pet drugova.

Cielj obravio se je strogo zakonito, i posve u red. C. kr. povjerenik barun Reinlein vladao se je posve ko- rektno. U povjerenstvo izbornu izabrao je dvojicu hrvatske i dvojicu talijanaške stranke. Dvojica prvih bijahu Dr. Stanger i Ivan Tomašić, dvojica drugih Puovich i Felice Letiš Oršić. — Puovich pokazao se je kod izbora jako zagrizenim protivnikom. Nek bude to na znanje njegovim mnogobrojnim klientom hrvatskoga jezika.

Već poslie izbora prvih dviju dana zahvalio je c. kr. povjerenik izbornikom, što su se kod izbora tako liepo ponašali, a župan opatijski Jurković je njemu zahvalio za nepristrano ravnanje. Poslie svršenoga izbora u I. tjelu i proglašenja imena izabranih, zahvalio je barun Reinlein ponovno izbornikom na njihovom uzornom ponašanju. Dr. Stanger je njemu zahvalio na nepristranosti, iztaknuv, da red odvisi najviše od c. kr. povjerenika. U dvoranai sabrani mnogobrojni izbornici i drugo obćinstvo, kad su bila proglašena imena izabranih zastupnika, zaorili su, sliedeć glas opatijskoga župana Antuna Jurkovića: *Živio! Franjo Josip II! Živio barun Reinlein! Živio Dr. Stanger!*

Zanimanje za ove izbore bilo je obćenito. Već poslie svršenoga izbora u III. tjelu sastale su se mnogobrojne čete naših, da pobjedu proslave, koli na Voloskom toli u Opatiji. Bez ikakvih poziva napunile su se prostorije kavane Zajčeve mužikimi i ženskim. da zajedno proslave pobjedu, doćim su već prije i mužki i ženske, pješice i na vozovih prolazili po Voloskom i po Opatiji. I izmedju Voloskoga i Opatije i veselo pjevali, klicali i mahali mimohodćim ili nalazećim se na prozorih ili pred kućami. Poslie izbora u prvom tjelu bilo je veselje još veće, ako se i nije jako kazalo. Naši njeki su naima preporučili, da se preveć nećidie. Za to pak su prozori i shodi pa Voloskom bili okrašeni našimi gospodjiami i gospodjicami, koje su pozdravljale prolazeće rubci i uzklici. A tako bilo je i putem u Opatiju. Najljepše je označeno veselje ovim događajem. Neki starac, staninom Talijan, al prilagodivši se domaćemu pučanstvu. klenkno je, pošto je doznao za uspjeh u III. tjelu, u snieg i uzklizkno: *Heala Bogu, koj nas je izbio iz sužanjstva i ureo u obćenu zemlju!* A mnoge si čuo reći, da se je obćina izbavila iz više od trideset-godišnjega tudjega sužanjstva.

Sa Vološćaci i Opatijci raduju se i njihovih susjedi, na jednoj strani Lovranci na drugoj Kastavci kao i Vepričanai, koji jedni i drugi i treći su želiti svaki dan biti obavješteni o tečaju izbora. I doćim je telegram prijivio pobjedu u dalnje strane, pribio ju je telefon u Lovran i u Matulje, oćkud se je vjest odmah razširila po celoj Kastavćini, i u Kastvu, gdje se je pucalo i razsvjetlilo u znak, da se i oni raduju nad pobjedom milih susjeda.

Radujemo se i mi iz svega srca i kličemo najodševljenije: *Živio Vološćaci i Opatijci, sviestni Hrvati i njihove družice pomoćnice!*

Mariju u zavjetnoj crkvi, gdje se nalazi njezino svetište sa čudotvornom slikom, na onom mjestu, kamo je sjela njezina sv. kuća iza prenosa iz Palestine.

Dne 10. prosinca prošle godine navršilo se 609 godina, kako je opet sv. kuća Gospi na čudnosno prenesena u Trstata u Loret. Počam od 10. prosinca p. g. pak do konca ove godine slavi se na velikom u Loretu, 600 godišnjica dolaska sv. kuće. Sveudilj se dižu brojni hodočašća u poboju ovom znamenitom svetištu, ne samo iz Italije, nego i iz dalekih strana.

Ele! šta mi? — Hoćemo li mukom gledati tolika zasjedanja sv. vjero i kršćanske pobožnosti napram sv. kući: u kojoj se rodila naša mila majka Marija; — u kojoj je pozdravljena od anđela: Zdravo, milosti puna! — u kojoj je: Bješe tielom postala; — u kojoj je naš Spasitelj, Isus Krist, za svoga života prebivao; — kuća, koja je za 3 godine i 7 mjeseci ovdje u našoj domovini postopala?

Ne, ništa! — Kao vjerna djeca našljedovati ćemo svoja dobre predjake, koji su u proštim vijekovima po odlasku sv. kuće sa Trstata go-timice uz poteškoće i pogublje života i preinućava budi kopnom, budi morem hodočaštili u Loret, da posvjedoče svoju vjeru i pobožnost, odanost i poštovanje Majci Mariji, da se izplaću pomadi osjetne toge i žalosti, koju čutiše radi tolikoga gubitka.

Ajdo! u toj svetoj nakani osnovao se odbor ovdje na Trstatu za promaknuti i opriliciti hodočašće sa Trstata u Loret, koji sa vjestno, marljivo će poslužno uredovati na čast hodočašća i zadovoljnost hodočaštnika, kako se uz blagoslov Božji i trud svoje nada. Ovaj odbor obratio se najprije na prezv. gospodina biskupa od Loreta i Bekanani-te na ravateljja srečanosti, da dozvoli jedan dan na naše razpolaganje u sv. kući. Dopin je 8. dan svibnja t. g. Za ovaj dan je odbor najmio kod austrijskoga Loyda veliki parobrod za 400 i više hodočaštnika.

Budno se vjernici sa otokā: Krka, Cres i Lošinja u prošlim stoljećima odlikovaše hodočašće u Loret, nadamo se, da će se i sada sa ovih otoka sakupiti veliki broj na sveti put. — Da si prištede put do Rieke, — ako ih se odazove dostatan broj, — osjeguraju je još i drugi veliki parobrod, koji će za dignuti putnike taknuti se luke u Malinskoj, Rabcu, Cresu i Malom Lošinj.

Parobrodi će ploviti ovako: Dne 7. svibnja pošlje pđone prije 2 sata sastati će se hodočaštnici u crkvi na Trstatu, otkuda će poslije odjepavanja Litanijs Lavrentinskih i blagoslova sa presv. Otaštvom krenuti u procesiji na Rieku, da se u luci na parobrod ukrcaju. Oko 4 sata krenuti će se put Jakina, kamo će parobrod stignuti oko 4 sata jutrom 8. svibnja. — Na kolodvoru čekati će već pripravljen posebni vlak, da ponese hodočaštnike u Loret. — Sa kolostaja u Loretu krenuti će se procesionalno ka basilici, u kojoj se nalazi sveta kuća Marijina i ondje počastiti će naše hodočašće, pobožnim pozdravom i poklonom, Bogorodica poput naših djedova i otaca nekōd na posvećenom huncu Trstata.

Srećeni će redomice početi čitati sv. mise, budi u sv. kući budi na oltaru Navještenja, dok će hodočaštnici pristupiti ka presvetoj pričesti. — Onda će se razgledati basiliku (crkvu), dragocjene darove i druge stvari po mjestu.

U 4 sata pđopodne toga dana povratak u Jakin sa željeznicom. Oko 9 sati s večern. krene parobrod pravcem Rieke, kamo će stići oko 9 uro prije podneva dne 9. svibnja. Tu će hodočaštnici Marijanski uljesti u čuvnu crkvu sv. Vida mučenika, gdje se nalazi čudotvorno Razelpo, i prisustvovati svetoj misli zahvalnici.

Za ravnaje! ako bude treba, biti će drugi parobrod dne 7. svibnja na 9 sati prije podneva u Malinskoj, da se ukrcaju hodočaštnici sa otokā Krka i Raba. — U 12 sati opđne, doploviti će u Rabac, da prime putnike iz Istra. — U 2 sati pđopodne biti će u Cresu, u 7 sati u Malom Lošinj, na 8. svibnja jutro-u u 4 ure u Jakinu (Ankonj).

Na povratak pristati će isti parobrod u isto luke, počam sa Lošinjem. Trošak plovitbe i vozarine ovoga puta iznosi onamo i natrag: za treće mjesto 6 for. ili 12 kruna, za drugo mjesto 8 for. ili 16 kruna, za prvo mjesto 10 for. ili 20 kruna. Slučajni višak svote pokloniti će se sv. kući ili upotrebiti u koju nabožnu svrhu. Odbor je izbio od dotičnih pomorskih uprava znatan popust ločkih pristojba.

Pabirel k izborom u Uloškoj občini. Raznih se priča priča o tih izborih. Među ostalim čuli smo i ovu značajnu. Neka gospoda, da su došli Njezinj Viošiti prestolonasljednici Stefanijs, tomu biseru gostova naše Opatine, i molili ju za podporu proti Hrvatima, da ne zavladaju u občini. Visoka gospođa da je odgovorila: „Neću je ništa poduzeti proti Hrvatima, nek vladaju; ja se uzjek radostju sjećam, da su Hrvati moga premlodo-

stivoga tasta godine 1849. spasili, i da imadu u. obće velikih zasluga za prietol.“

Talijanaši zvali su se pred pukom: „Istranski“, „istarski partii“. Službeno su se nazivali „talijanska stranka“, i borili su se proti hrvatskoj u savezu s nekim Niemci kao talijanska i njemačka stranka (partito italiano e tedesco). To na znanje svakomu, koji jih još nepozna.

Neki Treo, c. kr. žandar u miru, imao je glasovati za svoju ženu krojačica. Jedan i drugi rekli su jednomu našemu, da neću doći glasovati za nijednu stranku. Došao je Treo za ženu i glasovao za talijanaškoga kandidata. Poslije izbora prikazao se je izbornoj komisiji i potužio je na pričašak, koji da se je nanj učinilo s hrvatske strane. Izborni povjerenik ga je pitao: kako ste glasovali? On je odgovorio: po svojoj volji. Na to će mu povjerenik: Onda veimate razloga, da se komisiji tužite.

Nedjelju k večeru (3. marča) došao je k gospođici Jaroš, krojačici, Poljakinji, mladić njoj nepoznat, visok (drži se skoro stalno, da je to neki Pazinčan), i rekao njoj, da je pozvana za sljedeći dan u kotarsko glavarstvo i da mora poziv potpisati. Ona je htjela zvati domaće, al mladić nije dopustio nego silio ju da mora odmah potpisati. I potpisala je. Bila je to prokura za izbore, koju je na takov lopovski način zadobio agitator talijanaške strane. Gospođica Jaroš je već prije bila dala ovlaštenje jednom Hrvatcu, a drugi dan išla pred komisiju, izjavila, da ona, prevarom potpisana, proglašuje ništetnom. Skoda, da se nije talijanaškoga delju-varalica odrlilo. Kad bi htjela oblasti, moglo bi to još sada.

Jednomu našemu poštenjaku rekao je doseljenac Talijan: I Vi ste jedan onih od Zagreba! Na to će mu taj poštenjak: Zagreb je pod našim kraljem Franjom Josipom I., Rim, Firenze, Turin sa pod kraljem Umberto! Tako je začepio usta Talijana doseljeniku. — Nekoji članovi ljedištnice komisije bili su, kako se pripovjeda, glavni agitatori za talijanašku stranku. Neznamo kako se to slaže sa častju dotične gospođe, i još nam je nerazumljivo, kako se mogu članovi ljedištnice komisije toli zauzimati za jednu proti drugoj strani, dočim bi bar oni, u interesu ljedištnice, morali biti sa svakim jednako prijazni.

Sa otoka Krka pišu nam 18. t. m. U jednom od posljednjih brojeva dične „Naše Slogo“ bio je i dopis iz Dubašnice, koji dopis je tako nekoga dirnuo, ta budući nije već mogao naći utjehe niti kod same cesarice iz Sabljici, odlučio je ići samomu presv. biskupu, da ga utješi (Py) i da nekoga pohvali (?).

U jednom dopisu spomenuto je i o školi, što se misli osnovat u selu sv. Antona. Ali dobro je, da vaši cienjeni čitatelji znaju, kako je ova škola putovala od sela do sela, dok se nije napokon zastavila u sv. Antonu. U obć. jedinici bilo je zaključeno, da se škola podigne u selu Milovčić, što je po prilici sredina Dubašnice. Ovaj zaključak sjednice nije se dopao g. Ginstu, pa (on mimoilazeć zaključak sjednice) odlučio i odabere još dva sela, ali ne zadovoljujuć se niti ovima, odabere sv. Anton, gdje stanuje sam i gdje je najmanje djece za školu. Možda hoće, da se podigne škola talijanska.

Pravo je dakle rekao g. Giusto nekome, kad mu je ovaj predbacio, da kako je mogao presv. biskupa pozdraviti u talijanskom jeziku, „da on je sada gospodar u Dubašnici i da on tamo sada zapovjeda“. U istinu on je absolutni gospodar, kad čini što hoće i želi. Ali to nije čudo, kad u zastupstvu imade većinu, koja mu svaku rječ povladjuje kimajuć glavu. Jesu trojica, četvorica, koji mu se možda tako duboko ne klanjaju, ali ne ima niti kod njih odvaznosti, da mu se sasama opru, i da ga pozovu na odgovornost radi njegovih čina. Tih čina imali su žalihoće dosta. Kao n. pr. ovaj, kad se je izjavio službeno u ime občine, za put. učitelja g. Lipizera, koji ne zna hrvatski, da u Dubašnici će ga svatko razumjeti, pa radi toga, da on je zadovoljan s njime. A kako su ga Dubašnjari razumjeli, to smo vidjeli dvaputa, i koji će na našu žalost, kako se čuje, i nadalje dolaziti u Dubašnicu, dočim ide u ostale hrvatske občine g. Trampus, koji znade hrvatski. Za Dubašnicu on nije, jer ga toboz nebi razumjeli. Zatim kad se je izjavio proti premještenju okružnoga suda iz Rovinja u Pulu, gdje se je za premještenje izjavila i sama krška občina. Zatim kad je presv. biskupa, prigodom njegovoga dolaska u Krk, pozdravio talijanski, i to kao načelnik občine, gdje stanuje preko 2000 Hrvata.

Osim ovoga, što sam naveo, našlo bi se još toga, radi česa bi mogli pozvati g. Giusta na odgovornost občinski zastupnici. Ali kad većina zastupnika su njegovi:

„desni prijatelji“, od kojih n. pr. trojica, jesu iz iste obitelji i stanuju pod istim krovom, ili kad 8 sela, u kojih bi gosp. Giusto našao sjegurnu oporbu, ne imaju svojega zastupnika, tada nije čudo, da mu se malo koji opire.

Kad je bio g. Giusto prvi put u Po-reču, razglasi se, da mu je rečak jedan od zemaljskoga odbora, da ako budu Dubašnjari glasovali za talijanaškoga zastupnika, da će dobit opet „Pučke dermune“, inače da neće dobiti ništa, jer da koji je dao nalog, da bude „Pučki dermuni“ vlastitoj občini, da ga može! uztegnuti natrag. Sada je bio opet g. Giusto u Po-reču, pa se čuje, da se „Pučki dermuni“ neće pripojiti občini, ali da onaj, koji bude glasovao za Hrvate, da će izgubiti dio. Evo čim straši jadne ljude i čim će prigodom izbora zadobiti mnogi glas.

Odoslati ćemo i mi odavle molbu na ministarstvo radi ravnopravnosti jezika. Popisalo se ih je dosta, ali bilo bi se ih i više potpisalo, da nije nekoliko šarenjaka ustrašilo seljake, da ako potpišu, da će pasti pod Hrvatsku, pa da će plaćat na djecu, zenu itd.

Danas toliko, a drugi put Vašom dozvolom, g. uredniče, o kojecem drugom: Prijatelji puka iz Zbanlaja (obćina Poreč) piše nam prijatelji, da je neki porečki bogataš Privileggi bacio dne 6. t. m. iz kuće našega čestitoga kmeta Ivana Vilenika sa čitavom dražinom radi duga. Po sniegu i studeni morno je naš Vilenik sa svom družinom ostaviti starinsku kuću, jer mu je porečki gospođin uzeo kuću i posjed. Sirote Vilenika smjivali se do bri susjedi primiv njega i njegovu družinu pod krov i davši im nešto podpore. Ovim molimo sve prijatelje našeg tužnog kmeta, da po mogućnosti priskoče u pomoć našemu siromaku Vileniku, za što će im biti on do smrti zahvalan a njima će platiti Bog.

Do sada podarili su tomu siromahu: Blaž Hadun Radoš 1 for.; Antun Vilenik 1 for.; Ivan Vilenik 1 for.; Sime Hadun Radoš for. 2 — ovi su svi iz one plovanije; M. Mandić Trst 2 for.

Rodoljubi i sjetite se našeg netretnog kmeta. Mi ćemo zanj rado primati i objelodaniti milodare.

Pišu nam iz Kanfanara 10. marča. Bože moj, ma je zima, nikad takova. Djelo nam zaostalo a kako ćemo napred. Ipak naša „šarena gospoda“ se nestrše ni zime ni vetra, samo da mogu koristiti „patrijji“. Tako se sabrali u nedjelju na 24. febrara poslije podne u občinskoj kući (obć. kuća im rabi za sve) nekoi „kapotaši“ da izaberu novoga „prešidenta“ Lige. Izabrali su sjor Zaneta; zalibože, da je u kasi sve zaneto, ut, uf prazno! „Liga“ kod nas ima „jetiku“ sve to više se snuši i bledi. jer u prijatelji zapuštaju (plaća svieta) dok će ju jedan dan tiho zakopati i tko je bio, je bio. Po izboru išli su svi liganji u Krčmu k Mihi, da se dade „aviva“ prešidentu. Jedan od ovih „sjori“ nije bio tko zna koliko godina kod „Midele“ a sad ga tjeralo tamo oli vino oli najbrže izbori, koji su pred vratu. Dok se nije „ala maku“ mi pijemo dok možemo i još posle. Ali dosta o liganškoj gospodi, ni ovih vedaka nima zaslužili.

Rovinježi riedko kada dolaze ovamo, ako ne na kakove „krmine“. A kad su izbori blizu ove ih sino i tamo, kao vrane po buri. I 28. febr. su došli nekoi Latini i nekoi kmeti, koji su bili jur prije pozvani sa sastanak. I opet u obć. kući! Da su nekije seljake ulovili na njihove „višede“, tomu se nije žuč, jer Berri-nežli znaju strašiti, a znaju biti i sladki i tako ih mnogo ulove, jer je više seljaka, koji bi dali sve, kad im je Latin-botegar prijatelj? Ipak neka nemisle ni krunjeli ni Latini, da će im biti posao tako labak, premda neimamo ovdje nikakvoga vodje. Puk znade i sam tko mu je prijatelj, a tko njegov „šintar“.

Francezki list o Istri. Veleučeni g. dr. I. Ivančija, odvjetnik u Petrinji, napisao je u dva navrata dva jezgrovita članka u francezkom listu „Le Pays“, u kojima tumači francezkom svietu, kako je Istra hrvatska zemlja, te kako vladaju o toj pokrajini pogriješna mnienja u prosvjetljenom svietu. Francezki list popratio je oba članka malim zahvalnim uvodom, te se izrazio, da imade u njih ozbiljnih i tipičnih argumeata. Mi nemožemo nego zahvalni i barni biti vrlom hrvatskom odvjetniku, koji prikazuje u pravom svietu naše prilike stranome svietu. Ugledali se i drugi, što poznaju svietske jezike u vrlod dr. Ivančija, pa će se razplinuti mnoga kriva mnienja o nama po kulturnoj Europi.

Iz Zamsta, občina Kastav 19. marča. Već prije pol godine umolismo slavno rav-

nateljstvo pošta i brzjova u Trstu, da nam ovamo dade c. kr. poštarski ured, jer ga zbilja trebamo. Do danas neimamo nikakva odgovora. Nadamo se, da će slavno ravnateljstvo uzvati našu molbu, koju podkriepismo temeljitimi razlozi i koju je slavno občinsko glavarstvo u Kastavu valjano podpuno. Kako i nebi! Oda-ljeni smo od Kastva i Voloskoga više od jedne ure, rad česa nedobivamo redovito pisma; već ova leže tamo po više dana. Sličimo se i poštom u sv. Mateju i na Rieci. Nu sve ove četiri pošte nam nedostaju, jer su preveć odaljene; radi toga i ovim putem molimo slavno c. kr. ravnateljstvo pošta i brzjova u Trstu, da nam ovdje čim prije namjesti toli potrebit poštarski ured.

Mjesto čitaoničkog poslužnika u Polt. Odbor naše čitaonice u Polt traži potrebnoga i spretnoga poslužnika, na što opozornjemo sve one, koji žele takovo mjesto preuzeti. Vidi o tomu „oglas“ na zadnjoj stranici.

Novo tamburaške partiture. Milutin pl. Faršak izdao je sljedeće nove tamburaške partiture: 1. Bolero (španjolski ples), 60 nrv. 2. Polka des Mandolines 60 nrv. 3. Napuljska barokola 30 nrv. 4. Mazurka (Gjuro Eisenbuth) 60 nrv. 5. Ruski ciganski valcer 30 nrv. 6. Španjolska pučka povijeka 50 nrv. 7. Duvanjski valovi 1 for. 30 nrv. 8. Krzni sarafan 30 nrv. Selko kolo 60 nrv. Nadalje imade još u zalih: 10. Karišk iz opere „Nikola Šabić Zrinjski“ 1 for. 50 nrv. 11. Bebeca (polka française) 60 nrv. 12. Junacka četvorica 1 for. 30 nrv. 13. Zagrebačka korčunica 60 nrv. 14. Junak iz Like (korčunica) 60 nrv. 15. Korčunica iz opere „Prodana nevjesta“ 60 nrv. 16. Sretan imendan (maz.) 50 nrv. 17. Louin da bal (Valse brillante) 1 fr. 18. Nemanjino kolo 60 nrv. 19. Bugarski napjevi 60 nrv. 20. Štogom more 1 fr. 20 nrv. 21. Korčunica „Zvonimira“ 60 nrv. 22. Turška straža 1 for. 20 nrv. 23. Sbor derviša 90 nrv. 24. Moje milje (maz.) 60 nrv. 25. Valse elegante 60 nrv. 26. Odlaka 30 nrv. 27. Svatovska korčunica 30 nrv. Kratka uputa u tamburanju po kajdah, treće izdanje, ciena 1 £ 30 novč.

Listnica uredničva. Ni danas, premda smo listu dodali priloge, nismo mogli vratišiti svega, što nam razni dopisnici pripisala. Nek nam se dakle radi toga nezamjeri, a mi ćemo nastojati, da dođe sve po redu u javnost.

Gosp. Z. Pravo radite; nastoje potuštiti i za narodnu stvar oduserviti mladež, na kojoj ostaje svjet, pak će i tamo krenuti na bolje. Za predstojeći izbor valja da se i tamo pripravite; praci u glavnom mjestu neka se sada na posao, pak što Bog dade i sreća junaka. Živiti!

Gosp. „Jedan učitelj“ s otoka Krka: Žalimo ali vam u ovom poslu nemožemo odstupiti ni rekna preštora. Ono pitanje nema važnosti za ogromnu većinu naših čitatelja. Prijateljski odzdrav!

Izjava. Velecijeni gosp. uredniče!

Mi potpisani ili podkrižani Keršanci nismo mogli doći na narodni sastanak na Boljnoskom polju, akoprem bismo bili rado, jer nismo zato znali. S ovim izjavljamo, da i mi odobravamo rad i trud naših dičnih zastupnika, te pridružujuć se resolucijam tamo stvorenim, bličemo: Živiti Spunčić i Laginja!

Martin Bača, Dominik Kovačić, Matija Lončević, Anton Kristof, Josip Vlasić, Anton Peršić pok. Mateta, Josip Fable, Ivan Naci-nović, Ivan Veljak, Mate Vidalić, Juraj Glavina, Ivan Peršić, Anton Sošić, Mate Peršić, Gaspar Sošić, Martin Juras-Fable, Martin Marčić, Ivan Belčić, Matej Barak, Matej Frankola, Martin Barak, Martin Burul, Josip Andrijačić, Ivan Marinić, Anton Pavinčić, Anton Peršić od Martina, Franjo Sošić, Ivan Peršić, Ivan Antelić, Mikula Stolić, Mate Vikić, Anton Veljak, Juraj Vidalić, Juraj Višković Boljević, Gaspar Žandonenik, Juraj Benaš, Matija Benaš, Ivo Burul, Anton Cerovac, Ivan Zlatela, Josip Dragovina, Anton Višković-Boljević, Stipan Branković, Josip Štandčić, Marko Peršić, Antou Burul, Martin Ivašić, Anton Dragovina, Josip Uravić, Marjo Glavina-Simun, Ivan Glavina, Mate Serpović p. Martina, Mate Gergorinčić, Mate Paliska, Jože Antelić, Bubić Martin, Matas Kancelir, Anton Marčić, Ivan Frankola, Anton Vidak, Miho Peršić, Mate Kancelir, Ivan Politka, Ivan Cakada Štandčić, Ivo Vidalić, Jakov Pavinčić, Gaspar Kozljančić, Anton Čelić, Anton Markas-Lazarić, Franjo Lazarić, Anton Mališa, Vincenc Sogovčić, Ivan Erkolini, Petar Nadinović, Ivan Marušić, Martin Rovis, Martin Rovis, Jakov Juranić, Ivan Rovis, Sime Frlinčić, svjedok na krivičih, Mate Jaković, svjedok i za se, Antun Bokatić, svjedok i za se, Antun Peršić, svjedok i za se.

Natječaj

za službu podvornika u društvu „Čitaonica“ u Puli.

Glavni uvjeti jesu:

1. Narodnost hrvatska ili slovenska.
 2. Dobro čudoredno ponašanje.
 3. Sposobnost za vođenje gostione.
- Molbe imaju se podnesti najkasnije do dne 25. marča 1895.

Pula, 14. marča 1895.

Odbor.

Trgovina sa vinom.

Podpisani javlja slavnomu občinstvu, da je otvorio trgovinu sa vinom u vlastitoj kući na Počkaju, uz samu željezničku postaju Buzet.

Na prodaju imađe vina beloga i crnoga i to više vrsti, a prodaje ga na veliko i na malo; 56 litara najmanja mjera. Za dobroću i nepokvarenost vina jamčim svojim imenom.

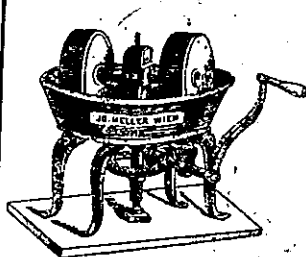
Tko dakle želi piti zdravo i dobro vino neka se obrati na mene pouzdano. Uzorke šaljem besplatno. Poslužiti ću svakoga pošteno i uz cianu, po kojoj nemože dati drugi, koji nastaje uz samu željeznicu, radi troškova dovoza i odvoza.

Odičnim štovanjem

Frane Flego.

Pošta: Buzet-Počekaj (Istra).

Svi strojevi za gospodarstvo

Peronosporna štrcaljka slična Vermorela

Samostalna peronosporna štrcaljka sa sisaljkom zračnog pritiska,

Vinske preše svakovrstnih načina.

Preše za masline, preše sa hidrauličnim tlakom,

Poboljšanje drobita

Pivničarsko oruđe, vinske sisaljke, vinske cievi

Preša za seno i slamu.

Ljustilo za kuruzu, Čistilnica za žito

razpošilja uz jake snižene cienne uz jamstvo i na pokus

IG. HELLER, WIEN (BEČ)

II/21 Praterstrasse N. 49.

Obširni katalogi za badava i prosti svake poštarine.

Preprodavaceli se traže.

Preporuča se stroge pažnje kod kupovanja istih strojevah od patvorenja.

Odlikovana ljekarna PRENDINI

Trst — Palazzo Modello, telefon 334. — Trst.

Gospođa licencij sa savješću proplajna ove pastilje kod jakke grlene otekline, promuklosti i opatu gnam. Preporuča se ih osobito plevaćam i govornikom.

88 GODIŠNO VEIKOG USPJELIA!

Glavno skladište:

Ljekarna Prendini

u svih prvih pokrjalnih ljekarnah.

Prof. Voliki labor ljekarskih osobitostih i zdravstvenih kadila.

Jedna škatulja 30 novči.

Prof. Voliki labor ljekarskih osobitostih i zdravstvenih kadila.

„Kupuj kod kovača, a ne pri kovačetu“
veli stari pregovor.

To važi po svoj pravici za moj zavod, jer samo tako velika trgovina, kakova je moja, ima radi gotovoga plaćanja velike množine blaga i drugih prednosti, jeftine stroške, koji najpoštie samomu kupovalcu u korist doći moraju.

Krasni uzorci zasebnim strankam gratis i franko.

Bogata zbirka uzorakah, kao dosada nikada, za krojače nefrankovana.

Komadi za odjeće.

Peruvien i dosking za valečasto svrćenstvo, predpisani komadi za unitorne c. kr. činovnikah, takodjer za veterane, ratrognace, gombate, livrije, sukno za biljard i igrače stole, pokrivala za voz, loden. Velik izbor kitarskoga, koruškoga, tirolskoga lodna za gospođa in go-spoje po izvornih cienah tovarno u tako velikom izboru kako takovih ne može imati niti dvadesetera konkurencu. Najveći izbor samo finoga trajnoga sukna u najmodernijih bojah za go-spoje. Sukno, koje se daje prati, putni ogrtači od 4 do 14 for. itd., takodjer potrebe za krojače (kao podstavci za rukave, gumbi, igle, komec itd.).

Jeftino, primjerno, pošteno, trajno. Isto ručno sukno blago i ne dobro kupovanje canjah, koje imaju komać vrednost odškodnina za krojače, pripravci.

IV. Stikarofsky,

Brno (austr. Macchester).

Najveći izbor sukna u vrednosti 1/2 milijuna for. — Pošilja se po poštarskom pouzeću.

Na oprez! Agenti i preprodavaci nudjaju nedostatno svoje blago pod znamenjem „Stikarofskoga blago“. Da zabranim varanje p. n. odumizama, naznanjam, da takovim ljudem na prodajem blago pod nikakvom pogodbom.

Dobiva se najjeftinije kod podpisane ljekarne ako se naruži po pošti.

Ubald pl. Trnkóczy,

ljekarnik
pokraj viečnice
u Ljubljani

preparat
Marihjacel'ske kapljice
za želudac.

1 boćica 20 nč., 6 for.

130, 3 raceta for. 4-30

Otvarajuće ili želudac čisteće kruglice.

Škatuljica 21 n., 1 omet sa 6 škatulja for. 1.00.

Za prsa: Plantineli zelšan ili pran i štrup za odrasle i djecu, raz-tvara sluz i olakšuje bolest osobito kod kašlja.

Za trganje: Čist protiv trganju (Gicht-getes) olakšuje i odstranjuje trganje u kraljih, nogu i rukú. 1 boćica 50 nč., 6 boćica for. 2.50.

Svi ordje navodeni i još drugi ljekovi dobi-vaju se u ljekarni

U LJEKARNI

EDE TOMAJA

u Zagrebu, Dica broj 12

dobivaju se osim svih ostalih liekova nekoji obće prokušani i vrlo koristni, osobito preporuke vrijedni ljekovi:

Mazilo proti kostobolji ili protinu, rheuma-kalanje i trganju u kostih. ukocenosti ili grčevom u žilah, boli u kukovih i kraljih, kostenom pegacima, probadnja, svakovrstnim nazebam. — Ciena 80 nč.

Sladka voda za kašalj ili breh i za prsa, kojim se lieči kašalj, prehlada ili katar u prsih, plućih, teško di-sanje, promuklost u grlu, sipljivost. — Ciena 80 nč.

Pojačeni željezoviti sirup djeluje proti slabosti, nasti, podbulnosti, djotnoj krhljivosti, ženskim bolestim, alabo-krvnosti, nemoći. — Ciena flašici 1 for.

Pojačene švedske kaplje ili švedska životna tinktura (Lebensessenz). Ovim se glusovitim sredstvom odličuje krv i zlatenica, popravlja i okrepljuje želudac i ublažuje glavna bol, oblaćkara teginja ili mećina, tjera napuhlost i vjete, odklanja se bol u šlićih, tetanašna grčeva, zatica, groznica ili zimnica, zarivanje ili grinja u trnbah. Tko oru teži koristno djelujuću švedsku tinkturu rodovito pije, sačuvat će si zdravlje, tjelesnu snagu i zapriječiti razne bolesti. — Ciena flašici s napatkom 50 nč.

Prah za blago ili za marvu, koji svakomu poručam za konjski keh i kašalj, za volove, krave i svinje, za lagano čišćenje, za objećivanje želudca i probava, kada blago neće rado žderati, pa se napuhuje. Krave daruju od njega više i boljega mlieka, konji postaju čiliji i jači. — Ciena jednom omotu 45 nč.

Švajcerske pilulice, najjagurniji sredstvo za čišćenje i snaženje želudca ili štomaka i crieva, za otvaranje, proti zapelkini, navali krvi u glavu i prsa, tromosti ili težini. — Ciena škatuljici 70 nč.

Mazilo za blago osobito za konje i volove proti ko-stenoj boli, grčevima, nategnutim žilam, ukocenosti i oteklini poslje težkoga napora, za objaćivanje i okrepljivanje žile i živca. — Jedna flaša 80 nč.

Antiseptična voda za usta i zube sačuvaju se zubi od kvarenja, zapriječuju i ublažuju zubobolja, učvršćuje meso oko zubi, razričkaraju usta, uklanja nengodan vonj. — 1 flaša 60 nč.

Fine parfume, mirisave vodice, razne pomade i boje za farbanje kose, da sieđe kose pocrne, fine sapune, praške za gospođe, sredstva za poljepsavanje; praške za čišćenje zubi, tjestine za zube, od kojih zubi pobieljuju.

Spužve za umivanje, kefice za zube.

Razne sprave iz kaučuka, bandaže, povoje za rane, pojase, kirurške sprave.

Ruskoga čaja, finog Jamaika-Ruma, Malaga-vina, francezkoga Cognaca.

Zaliha mineralnih voda.

Sve po novinah oglašene medicinske specijalitete.

Tko naruži za pet forinti vrijednosti, plaćam sam poštarinu.

Fina smrekova esencija (Fichtenzadel Essenz) za čišćenje i razkuživanje zraka u sobah, za disanje i za plućobolne. — Fo 50 nč.

Tekućina proti izpadanju vlasi učvršćuje i hrani ko-renju vlasi, odstranjuje prhiti i posjepanje rast kose. — 1 flaša 50 n.

Mast proti lišaju, krtastam, peručini i ospotinam. — Jedan lončić 50 nč.

Antisutin. Prah proti znojnju ili potu, proti zasjrdjini. — Škatulja 50 nč.

Tinktura za kurje oči izvratno sredstvo. — Ciena 50 nč.

Dra. Spitzera pomast za lice proti sunčanom bolosti pjegam, made-žem, raznim pjegam ili flekovom, odstranjuje prekomjerno ramenje lica i nosa, brapavost, ospotine na licu; protivrada gladkost, njez-nost; ljeloću i fimoću obrazu i ruku. — Ciena većem lončiću 1 for. — K tomu spada još borakov sapun po 40 nč.

Puder-Eglantine. Najbolje sredstvo za poljepsavanje i pomladjivanje lica te posre neškod-ljiv i ugodnog mirisa. Nagradjeno na pariškoj izložbi zaštitnom dijplomom. Dobiva se u bojah: bijeloj, ružičastoj i žutkastoj. — Ciena kutiji 1 for.

Mirisna žesta za sobe kaditi, nekoliko kapi preugodan miris. — Flašica 30 nč.

Otrov ili čemer za stienice ili kimake — Flašica 50 novčica.

Antifebrile od Rodinisa proti groznici ili zimnici. — Manja boćica 70 nč.

Polibromov sirup po dru. Nikoli Selaku lieči uspješno pomladjivanje lica te posre neškod-ljiv i ugodnog mirisa. — Ciena 1 for. 50 nč.

Ljekovito Pepsinovo vino proti želudčanom kataru, lošoj probavi. — Ciena 1 forint.

Seker Extrakt za bolest jetara i siezene. Ciena 1 for. 25 nč.

stupnici i za one naše ljude, koji svojimi la-
đjama, manjim, po domaćih obalnih plova i
svakidajni kralj težkom mukom zasluzuju. Pro-
govorio je zastupnik Biankini, i predložio
u §. 3. gdje se navadaju oni, koji su oslo-
bođeni od plaćanja dohodarine, da se među
nje uvrsti i mala obalna plovišta, da se naime
od nje neplaća dohodarina. Odbijte njegova
predloga kod §. 2. glede oslobodjenja ribara
od dohodarine oznacio je slabozvizim, a onda
navođe razloge za svoj predlog kod §. 3. Mala
obalna plovišta, reče, na zadnje, propada, i to
radi toga jer imadu i tu razne pogodnosti po-
danicima kraljevstva talijanskoga, drugo jer se
sada mnogo prevlaže parobrodi, treće, jer se
je već dosad plaćalo poreza i lučke pristojbine.
Tomu propadanju moglo bi se doskotiiti, kad
bi se malu obalnu plovištu oslobodilo od do-
hodarine. A ta plovišta je i od obće koristi
u toliko, u koliko se kod nje čini škola za
dagu plovištu trgovačke mornarice kao i e.
i kr. mornarice. I taj predlog, opetujemo,
postavio je hrvatski zastupnik, i za njega su
hrvatski zastupnici glasovali, i nisu krivi što
nije bio primljen. Talijanski zastupnici nisu
zanj glasovali.

Glavno što se ovih posljednjih dana u care-
vinskom vijeću razpravlja jest, vladina zakonska
osnova o porezu na dohodak ili dohodari-
nu. U glavnoj razpravi te osnove govorio je
kako je poznato naš zastupnik dr. Laginja.
U potrobnjoj razpravi govorili su već zastu-
pnici Biankini i dr. Laginja. I jedan i drugi
postavili su i obrazložili svoje predloge kod
§. 9. rečene osnove, i to oha iz naklonjenosti
njihove i njihovih drugova naprama našim
ribarom, dočim su talijanski zastupnici ili
štitili, ili jih kod razprave nit bilo nije. U
§. 2. spominjaju se oni obrtnici, koji će imati
plaćati porez od sroga obrta. Među timi
obrnici su i ribari na goričkih, tršćanskih,
istarških i dalmatinskih obalah. Po vladinoj
osnovi imadu i oni plaćati porez za to što
ribare. Hrvatski zastupnik Biankini iz Dalma-
cije predložio je, da se ribari iz toga §. brišu,
predložio je, da ribari poreza za ribarenje
neplaćaju. Svoj predlog obrazložio je tim,
što su ribari naši obično siromašni, što njihov
ribarenje malo nosi, tako malo, da sebe i
svoju obitelj jedni uzdržavaju, a kamo li, da
još za to porez plaćaju. Naglasio je osobito
to, da ribari iz Italije neplaćaju kod nas po-
reza za ribarenje na naših obalah, pak da je
nečuvano, nepravedno, da su inostrani ribari iz
Italije kod nas u boļjem položaju, nego li
domaći, naši. Istina, veći se, imadu i naši
ribari pravo ribariti na talijanskim obalah, bez
da tamo porez plaćaju, ali što će tamo lovit,
kad nema riba, kad neimaju ni talijanski ri-
bari tamo što lovit. Dr. Laginja je zagova-
rno taj predlog. Za slučaj pak, da nebi bio
primljen, predložio je, da se ribarenje oslo-
bođi od svakoga poreza, u koliko se ribari
na obali crvene obline jedinu morsku milju
daleko od obale. Te predloge postavili su
hrvatski zastupnici iz Dalmacije i Istre u ime
svoje i u ime svojih drugova. Talijanski zas-
tupnici nit Istre nit Dalmacije (u koliko se
takovim jedini ili dva smatra) nisu za to nit
govorili nit glasovali. Ako nisu bili primljeni
predlozi naših hrvatskih zastupnika, nisu oni
za to krivi. Oni su pokazali, da poznaju okol-
nosti, i zauzeli su se i za naše ribare.

iz Pazina pišu nam 10. t. m. Poznato
je, da su kod zadnjih obćinskih izbora činov-
nici ovdješnjeg poreznog ureda svi glasovali
za taljansku stranku (i oni koji su rođeni
Slovinci). Nekoji od te gospode bi htjeli
priljubiti tudji jeziku i hrvatskomu pučanstvu
pazinske obćine, zato valjda dopisuju sa istim
u taljanskom jeziku. Platežni nalozi, prijave
o rubačinah, namire poreznog ureda u Pazinu,
sve su samo taljanske, kao da smo u Kula-
labriju. A kad se ljudi radi toga prituže, tada
postupa se s njimi čudnovato. Dne 27. fe-
brara prizvali se jesu radi taljanskog dopi-
sivanja dvojica obćinara beramskih u rečenom
uredu, a g. činovnik odgovorio jednoin: ho d
u vragom, to ste kako i Turci".
Tumač tomu neka izvole učiniti gospoda zas-
tupnici u Beču.

Sjednica carevinskoga vijeća 19. marča
prošla je sva od 11. do 5 i četvrt u raz-
pravi o predlozi, koji idu za tim, da se
odstrani bar neke nespobuhe u rukopih, u
kojih pogiba često toliko ljudi. Predlozi su
primljeni, a da su bili nekoliko vremena prije,
i da su bili provedeni, bilo bi se stalno mnogo
ljudskih života spasilo.

Još k sastanku na boljuskom polju
Sastanku prisustvovalo je i ljudi iz Gri-
m al de Sovinjaka i Sumbrega, a da
nebijase skoro po svih župa plesova,
gdje se osobito mnogo mladeži zadržalo,
bilo bi još više pučanstva. Vrh "Andri-
jevići i Brežani" misleć, da dolazi
g. Spiničić kojim iz Cerovlja na Paz,
kako bijase razglaseno, stražiše na cesti
do 9 sati na večer, pa čim se prikaze
kočija, kojom bi bio doista g. Spiničić
došao, da nije bio odbratio drugi put,
pozdraviše ga sa živiockici i hitci iz pu-
šaka i pistolja.

U dan sastanka bila je petorica naših
junačkih seljaka iz Boljunske cielel dan
u gradu, da vide kako će se gospoda (i)
Talijani ponesti: Po navadi počeli su iz-
avrtati naše seljake sa "p... croati,
fuori croati", pa su došli od njih
plaću polag djela. Na pust bili su opet
naši seljaci u gradu u krčmi nekoga (i)
čica; na to je došao g. načelnik pa dao
zatvoriti krčmu, gdje su pili seljaci iz-
vanjski, dočim je pustio otvorene one
svojih miljenika, gdje se i on više puta
zabavlja igrajuć "la mora". Misli li, da
de tim uliti strah u srca naših sračnih
boljunsčana? On se kruto vara! Pmo bi
bolje učinio, da svojom glavom radi, nego li
da mu dikтира onaj, koj bi morao njemu
pokoran biti.

Gospodin Matičić čim kudi, da je
gorke suze lievano, nu čim je došao pod
stare zidine, priredišie mu šarenjaci veliku
ovacij, deruč se iz svega grla: "aviva"
i prateć ga do župnog stana; nek ga
tješi barem to. Kakav je on rodoljub sudi
drugi čitatelju iz sljedećega, pa čes se
osvjedočiti, da ga je "N. S1." prebilo go
operuša. Molbu namne za jezikovnu jed-
nakopravnost nije htio potpisati
g. Matičić, već je odvratilo, kad mu bijase
pružena na potpis, da je to stvar knet-
ska a ne njegova. Pa on se usudjuje kri-
tizirati djelovanje g. zastupnika Spiničića,
komu nije dorasao ni do pasa?!

Odgovori i interpelacije. Posljednjih
dana odgovorio je gospodin ministar za bogo-
štovje i nastavu na interpelaciju zast. Spi-
ničića i drugova o uređenju opatijske škole,
a gospodin ministar pravosuđa na interpela-
ciju dr. Laginja i drugova radi toga što se
je držalo neke "izgređnike" od 12. novembra
prošle godine u izražnom zatvoru u Trstu. Isti
ministar odgovorio je također na interpelaciju
dr. Bartola i drugova radi zapljena talij-
anskih novina zadnja tri mjeseca prošle go-
dine. Na te odgovore osvrtni ćemo se drugi
put.

Interpelacija radi sastava novih po-
rotnih listina za obsej okružnoga suda u
Rovinju. Dne 19. marča postavili su zastu-
pnici Spiničić, dr. Laginja i drugovi interpe-
laciju na sreukupnu c. kr. vladu radi novoga
sastava porotnih listina za obsej c. kr. okruž-
noga suda u Rovinju. Tu interpelaciju donieti
ćemo u jednom budućih brojeva u cijelosti.

Sastanak na Boljuskom polju i Kr-
šanci. Bio je to veličanstva sastanak, koj
potištje protivnike našega naroda, a uzdiže
i napunja radostju svo njegove prijatelje. Sa-
kupili su se tamo naši čestiti ljudi iz svih
sele na zapadnom podnožju Učke, iz svih sele
Boljunske i Ročke, i iz mnogih Buzetske,
Pazinske i Plominske, iz nekih iz Labinske
obćine. Iz Kršanštine dobivamo glas, da naši
kršani i čestiti tamošnji ljudi nisu većinom
znali za sastanak, i da jih je s toga samo
malo došlo. Oni mole, da se jih s toga javno
opravda, što nisu došli u većem broju. I oni
bili bi radi dani oduška svojoj narodnoj hr-
vatskoj svijosti — kako to sami vele. Oni
mole, da se to javno iztakne i za to, da se
jih nebi držalo za Talijane. (Vidi njihovu iz-
javu na petoj strani). Mi to velikom radostju
priobćujemo. Uvjereni smo, da njim to od
srca i iz duše ide. Poznamo jih kao ljude, koji
ljube svoj hrvatski jezik i svoju hrvatsku na-
rodnost. Poznamo jih kao one, koji neće
milosti talijanske, jer bi ju morali skopo
platiiti; koji neće novaca od Talijana, da njim
pak ovi odnaruđuju djecu; koji hoće radje
suoht i sirove žrtvovati od svoga, a da si
spase svoju djecu od tudjih napasti. Nedržimo
Vas ne, dragi Kršanci, za Talijane, nego
držimo Vas za vjerne sinove hrvatske domo-
vine. Stalni smo također, jer se da nikad, nit
u najbližih danih, nećete dati zavesti nit pre-
variti od neprijatelja našega roda i poroda.
Oni će Vas i sada gledati svakojako mamiti,
ali Vi jih poznate i nećete se dati namamiti
ničim. Vuk neće mienjati dlaku ali čudi ne
mjenja nikad, Oni će Vam i sad, kao i drugda
i drugdje, govoriti, da tu, kod predstojećih
izbora, nećete za jezik, za Talijane; ali Vi znate,
da ide; da oni neidu za drugim nego kako bi
izkorjenili naš narod iz Istre, kako bi mu
i trgovce izbrisali. Oni će Vam se i groziti,
komu mogu, ali nit groznja njihovih nećete
se prestušiti. Ako njim imate što platiti,
morat ćete njim platiti ili ovako il onako.
Zato pak da ste njim neki dužni novca, niste
njim prodali svojega uvjerenja, svoje časti.
Vi ćete kao pravi muževi, kao vjani sinovi
svoga hrvatskoga naroda raditi bez obzira na
spletke i varke Talijana i Talijanaša.

Iz Kastva pišu nam 16. t. m. Kako bi-
jase jur javljeno u cijenjenoj "Našoj Slogi"
obdržavala je naša Čitavnica dne 24. veljače
obćinu mesopustnu zabavu. Rado priznajemo,
da je gostova došlo više nego obćino. Osobito
nas u obilnom broju posjetišie znanci iz
gospogoga Voloskog i bajne Opatije. Dapače
mješoviti šor iz Opatije opjevao točno i
mimlićko poputnica se. Cirila i Metoda, koja
je preugodno izmenadila svih, našto ih obćin-

atko burno pozdravi. Kad se bura oduševljenja
slegla, odjevna isti zbor opet jednu pjesmu,
kojom baš pokaza, da je dobro izvježban, da
slušaču svoju častnu zadaću, na čemu ide ne
mala hvala i njegova šorovodju g. Rajčića.
Ostali program izvršio se polag običaja
na obća zadovoljstvo. Osobito je mnogo smieha
prouzročila izdajica "Dva pobratima", koju
su naši vriedni di-tantni liepo odigrali, akoprem
su istom zadnje dane dobili svoje uloge. Vidilo
se i po koji narodni kostim. Šteta samo, da
ih nije bilo više!

Plesalo se do dva puta česki narodni
pies "Besedu" koji je svima čobito dopao.
Ljepa hvala g. V., koji si je dao mnogo truda
oko vježbanja plesača, koji su sbilja krasno
odigrali rečenu "Besedu".

Gostovi iz Opatije i Voloskoga pozabaviše
nas najugodnije sa jednim englezkim plesom,
komu se žalibože ne sjećam već imena. Ples
onaj svim nam je dopao sa svoje originalnosti,
kao i sa svoga komplikiranja.

Ova veselica bacila je iznad 100 for.
čistoga dohodka, što valja smatrati liepom
svoticom, osobito ako se u obzir uzme da-
našnje naše okolnosti.

Ovom zgodom nabrala se liepa svotica
i za družbu se. Cirila i Metoda.

Mnogo je buke u samom mjestu pro-
uzrokovao zaključak odborov, da se naima ne
vodi sobom djecu na veselicu. I pravo je!
Djeca nije tamo mjesta. Ona valja da spavaju
kod kuće, a no da tamo noć gube.

Ženska podružnica sv. Cirila i Metoda
za Istru u Kastvu držat će nedelju 31. marča
1895. na 4 sata popodne u "Narodnom Domu"
godišnja skupština sa sljedećim dnevnim redom:
1. Pozdrav ravnateljice; Izvještaj tajnice; 3.
Izvještaj blagajnice; 4. Izbor odbora; 5. Izbor
odnasilca na glavni skupštinski družbe i 6. E-
ventualni predlozi. — Za mnogobrojni posjet molli
kavanatjstvo podružnice.

Iz Lupoglava pišu nam 15. t. mjeseca.
Riečke su vijesti, koje dolaze u "Našoj Slogi"
sa ovih strana, po čemu bi čovjek sudio, da ide
ovdje sva po staroj kolokolini. Tomu nije tako.
Dolazak našega zastupnika, veleuč. gosp. Vj.
Spiničića, njegov obraćen i preporuke raznih
gornjarka na boljuskom polje, prepogorili su
Lupoglavčane. U svakoj prigodi govori se o
sbivših se događajih u našoj Istri i prosti,
neuki kmet sgraza se nad postupanjem Talij-
jana proti nam Hrvatom. Pismeni ljudi čitaju
velikim veseljem i radozalošću "Našu Slogu",
koja ide od ruku do ruku. Mnogim se otvo-
riše oči i uvidiše, da ipak nije tako, kako
njima govore gospoda u gradovima, i u kakva
druga izgubljena duša. Takvih izgubljenih duša
je tu veoma malo, a ne bi bilo ni tih, da ih
nisu zaveli doklacići pripadnici preko morske
države. Da, veleuč. g. uredniče, dvie takve
osobe ugježdile su se u našoj župi, koje ipak
sa svojim žalcem ne mogu mnogo naškoditi
našim poštenim seljakom. Sva bogatija tih
doklacićena ne bi dostajala, da bi oni mogli
vidjeti željeni plod njihovih djela. Osim ne-
kojih Semićana, koji imadu čisto hrvatska
imena i nezaju riečice talijanske, pa nekog
izgubljenog sina iz Lesišćine, nema tu drugih
šarenjaka. Ove propalice bacise se tudjincem
u narucje i glodju kosti od "snog mesa",
koje njima daju u agitatorske srhce.

Prvi tudjinac jest već poznati naš na-
rodni protivnik, kojega misija jest poznata
već više godina i koji se pokazao na više
mjestih u Istri. Tu u Lupoglavi nije baš sre-
tan, jerbo se ljudi neće prođavati kano živine;
sretujući je jako u susjednoj rođkoj obćini,
gdje ga ljudi slušaju kano proroka. On radi
onđje već duļje vremena za predstojećie izbora,
pa zato previdjano veliku izbornu borbu u
Roču.

Drugi doklacićen jest opet talijanać, koji
se tu ozenio nekom knetčinom i pomoću nje
i naših ljudi došao do svoga blagostanja, koji
se pak sada ozoholio i neća, da više pozna
svojih dobroćinitelja, nego ih izsmjeluje. Ovaj
sine kukolij medja našimi ljudi, gdjejed može.
Budi mu pak rečeno ovim putem, da će malo
vremena onako raditi, jerbo naši ljudi već ne
spavaju. Za slieću Talijane nije Istra. Za sada
desta o njemu, a drugom prigodom što više.

Našim ljudom u Lupoglavi, kamo i u
Roču i Nugli preporuča se pak, da se jednom
već uzdrame i da rade uztrajno i marljivo za
predstojećie izbore, jer jedino onda mogla bi
biti pobjeda naša. Na noge dakle diću Lupog-
lavčani i Nugaljani, da si osvjettlate lice pri-
godom novih izbora.

Iz Kastva pišu nam dne 9. o. m. j.
Bilo je nekada, a nije tomu dugo, da su se
dvie susjedne obćine u našoj krasnoj
Liburniji gledale kao pas i maćak. Bila
je to obćina kastavska i voloska. Davnina
neka mržnja i bjes nekakvi zavadio bio
susjede, da bi bile, stono rieć, jedna drugu
u žlici vode utopile. Bilo je vrijeme, ka-
narod priču, kadno su Volosćaci perili
ubojite striele protiv Kastva, a ovaj silne
lumbarde valio na zidine svoje, da njiljo-
vini ubojitimi jabukam razori do temelja
gospogsko Volosko. — Bilo, pa prošlo!

Sad nestalo starinske mržnje i inata sva-
koga. Sasjedi si podali ruke, da uza-
jamnimi silami vojju protiv zajedničkoga
neprijatelja. To se u raznih prilikah naj-
liepše opaža, u raznih zgodah čuti se
iskrena i neprisljena ljubav bratska.

Tako je pokazao Kastav grad dne 7.
o. m. j. prigodom pobjede Volosćaka rad
klikom dotepenih ili nasamarenih talija-
naša, koliko mu leži na sracu bijelo Vo-
lesko. Čim se doznalo, da su tamošnji
Hrvat pobjedili kod izbora, uzviliše se
gradom zastave, a mužari stadoše gromo-
vito pucati na brežuljku sv. Milovita, da
dadu oduška veselju nad pobjedom drage
braće. U večer pako razsvjetliše se rečeni
brežuljak, odkud se pruža liep vidik i
pogled na Kvarner i okolna mjesta. U
večer pako prolazila je gradom bakljada
uz svirku domaće glazbe i klicanje odu-
ševijenoza svieta hrvatskom Volosku i
njegovim prvakom, koji sa tradom i muk-
kom napokom izvjestili ono, za čim su
već dugo težili.

Ovom zgodom sastalo se malo druž-
tvance u rodoljubnoj krčmi g. Jelašića,
gdje se nije minoilo nazdravica hrvats-
kom Volosku, njegovim i našim narodnim
prvakom. U spomen proslave ove pobjede
sakupila se svotica za društvo sv. Cirila
i Metoda. Napokom se razidjismo iskrenom
željom, da bude tamo sa ovimi izbori na
vieke kraj vladanju talijanaša i njiljo-
vih za nevolju prijatelja. Dao Bog!

Vizinađa. Prošle nedelje poslao sam
sina po komad mesa g. Faktor u mesaru
i načelniku vizinađskom. Nakon dobre pol-
ure donese dečko meso u jednoj novini
omotano. Ženi izručim meso, a novinu prid-
ržim. Bila je to "I. Istrica" dobro oma-
zana i nekoliko razdrapanana. Pregledavajući,
vidim na trećoj strani dopis iz Vizinađe.

Pomiljivo ga pročitah i do suzah se na-
smijah na krupne laži, kojimi svoje čita-
telje pita. Tko onaj dopis čita, a ne pozna
naš slavni grad (?) gjezdjo i sve okol-
nosti, misliti će si, da mu na ljepoti para
u Europi neima. Da nebi tkogod od naših
uzeo rog za svieću, evo vam kratak opis
građica i Leginih zabava. Ovo gjezdjo
broji do 900 stanovnikah i leži u zabitoj
dolini u jako negovolnom položaju. Tu
neima gospode ni činovnika, jer ima samo
poštni ured i c. kr. žandarmerija. O inte-
ligenciji, trgovini ili kakvom poduzeću,
neima ni govora. Ima malo posjednika i
ostali su svi poljodjelci, koji se moraju
boriti od jutra do večera za svakdanji
kruh. — Neki mažikarta opisuju sjajan
ples u krasno nakiceću dvoranu, što ga
je ovdje "Legu" priredila na 9 i na 23
veljače na korist družta. Nu sva ona
sajinost obstojala je možda jedino u nje-
govoj zalupanjoj glavi; jer se u čitavom
selu nenadeje sobe, u kojoj bi desetorica
plesati mogla. — Neki propali gimnazij-
alac sakupio je šaku sledbenika i utem-
eljio društvo "Legu nacionalne". Videći
da se prošlog pusta sve Legine podružnice
natjeću, kako da neukom puku novaca
izmuznu, i vizinađski legasi učinise kao i
žaba kad je vidjela, gdje se konja kuje.

Neimajući dvorane dapače ni sobe za
ples, brže bolje prearede jednu magazu u
pok. J. Fachtinetti-a u tu svrhu. Taj
prator bijase kroz više godina na razpola-
ganje miševa i panku, a služio je pred
nekoliko godina za tambar kuruze. Da-
kako, tavani je od prostih neoblanjanih
dasaka; zidine nisu ozbukane, a plafona
neima. Da bude baren pristojan, izposudilo
si je družtvo nekoliko plahita i ponjave,
s kojimi pokrīše zidine i učinise plafon;
pa malo bršijana i lovorike, i nekoliko
vrba pa svoti: "sala srazosa-
miente a d o b a t a". U toj sjajnoj sali
plesalo se je dva puta uz glazbu, da je
bila prava mačja deraciina. Sreća ta je u
bliznjom prostoru stanovao jedan dugo-
ušać, koji im je kad ter kad intonaciju
davao. Ali na veliku žlost su opazili, da
od prvoga do drugoga plesa nisu ni mi-
ševi ni vorali; da su i oni svojom dužnost
okolo rubenine vršili, te svojimi ostrimi
zubici kroz njih četinašaj dana sve pro-
bušili. One gazdarice što su si postelje
odkrile za zidine pokrīti, ostalo su dugim
nosom, imati će šta krpariti kroz cielel
koriznu. — K onoj zabavi zvali su od
svih strana i naše seljake, ali prošla su
vremena. Odzavno se je jedini labinski
župan; i taj je stalno došao, da izpita
bila će biti "fraja" kod dojdjućih izbora,
jer inače da njegovi labinčani nebi došli.

Hodočašće na proštenje Bogorodično
sa Trasta u Loreš. Četvrt je jur godina,
odkako se je na tratskom briegu veseljav-
ljenom proslavila 600 godišnjica čudnogesa
prenosa sv. kćer Marijine iz Nazareta na Trsat.
U ona tri dana svrčanosti veliki broj hodo-
časnika, oko 40.000, sa sviju krajeva sakupo-
se na Tratu, da počasti Bogorodičnu Djevu